
Pročišćeni zakonodavni dokument

EP-PE_TC1-COD(2024)0029

13.3.2024

***I

STAJALIŠTE EUROPSKOG PARLAMENTA

usvojeno u prvom čitanju 13. ožujka 2024. radi donošenja Uredbe (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na proizvode iz Republike Moldove na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane (EP-PE_TC1-COD(2024)0029)

PE755.784v01-00

STAJALIŠTE EUROPSKOG PARLAMENTA

usvojeno u prvom čitanju 13. ožujka 2024.

radi donošenja Uredbe (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na proizvode iz Republike Moldove na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207.
stavak 2.,
uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹,

---

¹ Stajalište Europskog parlamenta od 13. ožujka 2024.

budući da:

- (1) Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane² („Sporazum o pridruživanju”), temelj je odnosa Unije i Republike Moldove. U skladu s Odlukom Vijeća 2014/492/EU³ glava V. Sporazuma o pridruživanju, koja se odnosi na trgovinu i pitanja povezana s trgovinom, privremeno se primjenjivala od 1. rujna 2014., a stupila je na snagu 1. srpnja 2016. nakon što su taj sporazum ratificirale sve države članice.
- (2) Sporazumom o pridruživanju izražava se želja stranaka Sporazuma o pridruživanju („stranke”) za ambicioznim i inovativnim jačanjem i širenjem odnosa te olakšavanjem i ostvarenjem postupne gospodarske integracije u skladu s pravima i obvezama koje proizlaze iz članstva stranaka u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.

---

² SL L 260, 30.8.2014., str. 4.

³ Odluka Vijeća 2014/492/EU od 16. lipnja 2014. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane (SL L 260, 30.8.2014., str. 1.).

- (3) Člankom 143. Sporazuma o pridruživanju predviđa se postupno uspostavljanje područja slobodne trgovine između stranaka u skladu s člankom XXIV. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. (GATT iz 1994.). U tu se svrhu člankom 147. Sporazuma o pridruživanju predviđaju postupno ukidanje carina u skladu s popisima iz Priloga XV. Sporazumu o pridruživanju i mogućnost ubrzanja i širenja takvog ukidanja.
- (4) Ničim izazvan i neopravdan agresivni rat Rusije protiv Ukrajine koji traje od 24. veljače 2022. ima velik negativan utjecaj na sposobnost Republike Moldove da trguje s ostatkom svijeta, posebno zbog toga što se izvoz iz Republike Moldove oslanja na provoz preko ukrajinskog državnog područja i na ukrajinsku infrastrukturu, koji su još u velikoj mjeri nedostupni. U takvim kritičnim okolnostima te kako bi se ublažile štetne posljedice agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine na gospodarstvo Republike Moldove, potrebno je ubrzati razvoj bližih gospodarskih odnosa Unije i Republike Moldove te i dalje pružati potporu gospodarstvu Republike Moldove. Stoga je potrebno i primjereno nastaviti poticati trgovinske tokove i odobravati povlastice u obliku mjera liberalizacije trgovine za sve proizvode u skladu s ubrzanjem ukidanja carina na trgovinu između Unije i Republike Moldove.

- (5) U skladu s člankom 21. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) Unija osigurava koherentnost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja. Na temelju članka 207. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) zajednička trgovinska politika vodi se u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije.
- (6) Uredba (EU) 2023/1524 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ prestaje važiti 24. srpnja 2024.
- (7) Privremene mjere liberalizacije trgovine uspostavljene ovom Uredbom trebale bi imati sljedeći oblik: i. suspenzija primjene sustava ulaznih cijena na voće i povrće; i ii. suspenzija svih carinskih kvota i uvoznih carina. Unija će tim mjerama produbiti gospodarsku integraciju Republike Moldove i Unije te privremeno pružiti odgovarajuću gospodarsku potporu Republici Moldovi i gospodarskim subjektima na koje utječe agresivni rat Rusije protiv Ukrajine.

---

⁴ Uredba (EU) 2023/1524 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. srpnja 2023. o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na proizvode iz Republike Moldove na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane (SL L 185, 24.7.2023., str. 1.).

- (8) Kako bi se spriječile prijevare, pravo na mjere liberalizacije trgovine uspostavljene ovom Uredbom trebalo bi uvjetovati postupanjem Republike Moldove u skladu sa svim relevantnim uvjetima za stjecanje povlastica iz Sporazuma o pridruživanju, među ostalim s pravilima o podrijetlu predmetnih proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, te sudjelovanjem Republike Moldove u bliskoj administrativnoj suradnji s Unijom, kako je predviđeno Sporazumom o pridruživanju.
- (9) Republika Moldova trebala bi se suzdržati od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom na uvoz podrijetlom iz Unije, od povećanja postojećih carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih ograničenja, osim ako je to jasno opravdano u kontekstu agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine. U slučaju da Republika Moldova ne ispunjava bilo koji od tih uvjeta, Komisija bi trebala biti ovlaštena privremeno suspendirati sve mjere liberalizacije trgovine uspostavljene ovom Uredbom ili dio njih.

- (10) Člankom 2. Sporazuma o pridruživanju predviđeno je, među ostalim, da su poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda te suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, povezanih materijala i sredstava za njihovu upotrebu ključni elementi Sporazuma o pridruživanju. Stranke se na temelju istog članka obvezuju posebno na poštovanje sljedećih općih načela: poštovanje načelâ vladavine prava i dobrog upravljanja, borba protiv korupcije, kriminalnih aktivnosti, organiziranih ili ostalih, uključujući aktivnosti transnacionalnog karaktera i terorizma, te poštovanje načelâ održivog razvoja i djelotvornog multilateralizma. Primjereno je uvesti mogućnost privremene suspenzije mjera liberalizacije trgovine predviđenih ovom Uredbom ako Republika Moldova ne bude poštovala te ključne elemente ili ta opća načela.
- (11) Podložno procjeni koju Komisija provodi u okviru redovitog praćenja učinka ove Uredbe, a koja se pokreće na temelju propisno obrazloženog zahtjeva države članice ili na inicijativu Komisije, potrebno je predvidjeti mogućnost poduzimanja svih potrebnih mjera u pogledu uvoza bilo kojeg proizvoda obuhvaćenog područjem primjene ove Uredbe koji štetno utječe na tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili u jednoj ili više država članica.

- (12) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za privremenu suspenziju mjera liberalizacije trgovine predviđenih ovom Uredbom ako uvjeti za stjecanje prava na te povlaštene režime više nisu ispunjeni i za uvođenje zaštitnih mjera u slučajevima kad uvoz na temelju ove Uredbe štetno utječe na tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili u jednoj ili više država članica. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁵. Za donošenje privremenih zaštitnih mjera trebalo bi primijeniti savjetodavni postupak zbog učinka i prirode tih mjera te njihove sekvencijalne logike u odnosu na donošenje konačnih zaštitnih mjera.
- (13) Godišnje izvješće Komisije o provedbi područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine, koje je sastavni dio Sporazuma o pridruživanju, trebalo bi sadržavati detaljnu ocjenu provedbe mjera liberalizacije trgovine uspostavljenih ovom Uredbom.

---

⁵ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (14) Uzimajući u obzir hitnost pitanja povezanih sa situacijom uzrokovanom agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine, smatra se primjerenim pozvati se na iznimku od roka od osam tjedana predviđenu u članku 4. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, priloženog UEU-u, UFEU-u i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.
- (15) S obzirom na gospodarsku situaciju u Republici Moldovi i prestanak važenja Uredbe (EU) 2023/1524 24. srpnja 2024., ova bi Uredba trebala stupiti na snagu 25. srpnja 2024.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Mjere liberalizacije trgovine

Uvode se sljedeće mjere liberalizacije trgovine:

- (a) suspendiraju se sve carinske kvote utvrđene u Prilogu XV.A Sporazumu o pridruživanju i dopušta se bescarinski uvoz proizvoda obuhvaćenih tim kvotama iz Republike Moldove u Uniju;
- (b) primjena sustava ulaznih cijena suspendira se za one proizvode na koje se primjenjuje kako je određeno u Prilogu XV.B Sporazumu o pridruživanju; na uvoz tih proizvoda ne primjenjuju se carine.

Članak 2.

Uvjeti za stjecanje prava na mjere liberalizacije trgovine

Mjere liberalizacije trgovine iz članka 1. podliježu sljedećim uvjetima:

- (a) usklađenost Republike Moldove s pravilima o podrijetlu proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, kako je utvrđeno u Sporazumu o pridruživanju;

- (b) suzdržavanje Republike Moldove od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom na uvoz podrijetlom iz Unije, od povećanja postojećih carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih ograničenja, što uključuje i diskriminirajuće unutarnje administrativne mjere, osim ako je to jasno opravdano u kontekstu agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine; i
- (c) poštovanje, od strane Republike Moldove, demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, povezanih materijala i sredstava njihove isporuke, poštovanje načela vladavine prava i dobrog upravljanja, borba protiv korupcije, kriminalnih aktivnosti, organiziranih ili ostalih, uključujući aktivnosti transnacionalnog karaktera, i terorizma, te poštovanje načela održivog razvoja i djelotvornog multilateralizma kako je predviđeno u člancima 2., 9. i 16. Sporazuma o pridruživanju.

Članak 3.

Privremena suspenzija mjera

1. Ako Komisija ustanovi da postoji dovoljno dokaza da Republika Moldova ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2., ona može provedbenim aktom u cijelosti ili djelomično suspendirati mjere liberalizacije trgovine iz ove Uredbe. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 3.
2. Ako država članica zatraži da Komisija suspendira bilo koju mjeru liberalizacije trgovine iz ove Uredbe zbog toga što Republika Moldova ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2. točki (b), Komisija u roku od četiri mjeseca od tog zahtjeva daje obrazloženo mišljenje o utemeljenosti tvrdnje da Republika Moldova ne ispunjava uvjete. Ako Komisija zaključi da je tvrdnja utemeljena, ona pokreće postupak iz stavka 1. ovog članka.

Članak 4.

Zaštitne mjere

1. Ako se proizvod obuhvaćen člankom 1. podrijetlom iz Republike Moldove uvozi pod uvjetima koji štetno utječu na tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili u jednoj ili više država članica, Komisija može provedbenim aktom uvesti bilo koju potrebnu mjeru. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 3.

Takva se mjera može uvesti na onoliko dugo koliko je potrebno da se suzbiju štetni učinci na tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili u jednoj ili više država članica.

2. Komisija redovito prati učinak ove Uredbe uzimajući u obzir informacije o izvozu, uvozu, cijenama na tržištu Unije ili na tržištu jedne ili više država članica i proizvodnji u Uniji proizvoda na koje se primjenjuju mjere liberalizacije trgovine na temelju članka 1. točke (a).

Komisija svaka dva mjeseca obavješćuje države članice o rezultatima redovitog praćenja, počevši od ... [datum stupanja na snagu ove Uredbe].

3. Komisija provodi procjenu stanja na tržištu istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili u jednoj ili više država članica radi uvođenja mjera u skladu sa stavkom 1. Ta se procjena pokreće:
- (a) na temelju propisno obrazloženog zahtjeva države članice koji uključuje dostatne dokaze *prima facie*, razumno dostupne toj državi članici u skladu sa stavkom 4., o uvozu koji štetno utječe na tržište iz stavka 1.; ili
  - (b) na inicijativu Komisije, nakon što Komisiji postane očito da postoje dostatni dokazi *prima facie* o uvozu koji štetno utječe na tržište iz stavka 1.

Procjena iz prvog podstavka zaključuje se u roku od četiri mjeseca od njezina pokretanja.

4. U provedbi procjene na temelju stavka 3. Komisija uzima u obzir sva relevantna tržišna kretanja, uključujući učinak predmetnog uvoza na stanje na tržištu istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili u jednoj ili više država članica. Ta procjena uključuje čimbenike kao što su:
- (a) stopa i obujam povećanja uvoza, u apsolutnom i relativnom iznosu, predmetnog proizvoda iz Republike Moldove;

- (b) učinak predmetnog uvoza na proizvodnju i cijene na tržištu Unije ili na tržištu jedne ili više država članica, uzimajući u obzir kretanje uvoza iz drugih izvora.

Popis čimbenika iz prvog podstavka nije taksativan te se u obzir mogu uzeti i drugi relevantni čimbenici.

5. U kritičnim okolnostima u kojima bi odgoda prouzročila štetu koju bi bilo teško popraviti, Komisija može provedbenim aktom privremeno uvesti sve potrebne mjere. Takva se mjera može uvesti samo nakon propisno obrazloženog zahtjeva države članice u skladu sa stavkom 3. točkom (a) ovog članka i donosi se u roku od 21 dana nakon primitka zahtjeva. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 5. stavka 4. Privremena zaštitna mjera ne smije trajati dulje od 120 dana.
6. Ako Komisija na temelju rezultata procjene iz stavka 3. smatra da je tržište istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda u Uniji ili u jednoj ili više država članica pogođeno štetnim utjecajem i namjerava uvesti konačnu mjeru u skladu sa stavkom 1., ona u *Službenom listu Europske unije* objavljuje obavijest o uvođenju takve mjere. Obavijest sadržava sažetak glavnih rezultata procjene i rok u kojem se zainteresirane strane mogu očitovati u pisanom obliku. Taj rok ne smije biti dulji od 10 dana od datuma objave te obavijesti.

7. Ako Komisija uvede mjeru u skladu sa stavkom 1. ili 5. kojom se ponovno uvodi carinska kvota suspendirana člankom 1. točkom (a), količina uvezena tijekom kalendarske godine u kojoj Komisija uvede tu mjeru uzima se u obzir pri upravljanju tom carinskom kvotom.

Članak 5.

Postupak odbora

1. Komisiji u pogledu članka 3. stavka 1. ove Uredbe pomaže Odbor za carinski zakonik osnovan člankom 285. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁶. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Komisiji u pogledu članka 4. stavka 1. ove Uredbe pomaže Odbor za zaštitne mjere osnovan člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća⁷. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

---

⁶ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

⁷ Uredba (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za uvoz (SL L 83, 27.3.2015., str. 16.).

4. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 6.

Ocjena provedbe mjera liberalizacije trgovine

Godišnje izvješće Komisije o provedbi područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine sadržava detaljnu ocjenu provedbe mjera liberalizacije trgovine iz ove Uredbe i uključuje, u mjeri u kojoj je to primjereno, ocjenu društvenog učinka tih mjera u Republici Moldovi i u Uniji. Podaci o uvozu proizvoda iz članka 1. točke (a) objavljuju se na internetskim stranicama Komisije te se ažuriraju jedanput mjesečno.

Članak 7.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu 25. srpnja 2024.

Primjenjuje se do 24. srpnja 2025.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u ...,

Za Europski parlament

Predsjednica

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica